

VERSLAG VAN KOMKOMMERRASSENPROEVEN-1^e BEOORDELING

1967

door

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

en

Ir. A.A.M. Sweep

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

1. INLEIDING

In 1967 is de eerste komkommerrassenproef-1^e beoordeling genomen waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met het reglement van de "Commissie voor de Rassenlijst voor Groentegewassen". 1) Dit houdt o.a. in dat alle door de N.A.K.-G. erkende selectiebedrijven zijn uitgenodigd nieuwe kweekprodukten in te sturen. De ingezonden rassen staan vermeld in hoofdstuk 3 van dit rapport. Het doel van de proef was na te gaan of er nieuwe komkommerrassen in de handel zijn gekomen of binnenkort in de handel zullen komen die in aanmerking komen voor een wat uitgebreidere beproeving (o.a. door de tuinbouwstudieclubs).

Teneinde antwoord op deze vraag te kunnen geven werd nagegaan:

- a. in hoeverre de ingezonden rassen komkommers van voldoende kwaliteit geven. De resultaten zijn weergegeven in tabel 1.
- b. of de rassen aan redelijke eisen voldoen wat betreft groei-kracht, ontwikkeling van zijscheuten en herstellingsvermogen. De opgedane ervaringen zijn vastgelegd in tabel 2.
- c. of de als "vrouwelijk" ingezonden rassen voldoende vrouwelijk waren. Zie tabel 3.

Bovendien zijn de geogste komkommers per veldje geteld en gewogen. Gezien de opzet van de proeven kan aan deze cijfers maar een beperkte waarde worden toegekend. Zie tabel 4.

2. DE PROEFPLAATSEN

Op 3 plaatsen werden in totaal 4 proeven genomen t.w.:

- te Loosduinen, op het bedrijf van de Gebr. Lelieveld aan de Gevers Deynootstraat.
- te Vierpolders, op het groenteteeltproefbedrijf, Landsweg 2.
- te Vleuten, op Vleutens Proeftuin, Alendorperweg 47a (2 proeven, die worden aangeduid met resp. Vleuten I en Vleuten II).

1) in deze commissie hebben zitting ir. C. Domsman (voorzitter), ir. T. van Hiele, ir. J. van Kampen en ir. W. van Soest; de vergaderingen worden bovendien bijgewoond door de Inspecteur voor het Tuinbouwkundig Onderzoek.

3. DE RASSEN

Door de selectiebedrijven werden de volgende rassen ingezonden:

Bambina 1) 2)	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
Briljant	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
E 1) 2)	Fa. van Hemert en Zn., Waddinxveen
Fortuna 1)	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
H.O. 4294	Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen
K.D. 35 1)	Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen
Kosura 1) 2)	Vreeken's Zaden, Dordrecht
Kumixa 2)	Vreeken's Zaden, Dordrecht
L.S. 38 1) 2)	Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen
M 66-19 1) 2)	J.P. Rood, Wateringen
M 66-21 1) 2)	J.P. Rood, Wateringen
Nr. 1 1)	N.V. J. Bruinsma, Naaldwijk
Nr. 2429 1)	N.V. C.W. Pannevis, Delft
Pepinex 1) 2)	N.V. C.W. Pannevis, Delft
Pin-up 1)	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
Sarina 1) 2)	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
Stereo	Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk
Tetra	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam
Toska 1) 2)	Nunhem's Zaden, Haalen (L.)

Voor de proef Vleuten II werden, gedeeltelijk ter vervanging van bovengenoemde rassen, bovendien ingezonden:

EA 1) 2)	Fa. van Hemert en Co., Waddinxveen
M 66-20 1) 2)	J.P. Rood, Wateringen
34 WN	N.V. A.R. Zwaan en Zn., Voorburg
Nr. 76 1) 2)	Fa. van Hemert en Co., Waddinxveen
Nr. 80 1)	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam
Nr. 87 1) 2)	Fa. van Hemert en Co., Waddinxveen
Nr. 383 1)	N.V. Rijk Zwaan, Rotterdam
Pepinex B 1) 2)	N.V. C.W. Pannevis, Delft

- 1) deze rassen werden ingezonden als (overwegend) vrouwelijk bloeiend ras.
- 2) deze rassen zijn "plantbittervrij" d.w.z. dat de bittere stof die onder ongunstige omstandigheden bij vele andere rassen vanuit de plant via de vruchtsteel meer of minder ver in de vrucht kan doordringen, in de planten van deze rassen geheel ontbreekt.

Als vergelijkingsras werd in alle proeven opgenomen het ras Spuru (Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk). Door de proefnemers werden aan de proeven toegevoegd de rassen Bitspot (N.V. C.W. Pannevis, Delft), Spuru-lang en Spuru S (Fa. W.P.J. de Ruiter, Bleiswijk).

3.1. Loosduinen

De proef was hier opgezet in 2-voud; per veldje stonden 12 planten; het ras Bitspot werd in enkelvoud opgenomen.

De proef stond in een zgn. Bomkas met een kapbreedte van 4.80 m.

Per kap werden 3 rijen geplant die werden opgekweekt in V-vorm.

De afstand op de rij was 50 cm.

De grond ter plaatse is een zeer groeiachtige zandgrond (geestgrond). De planten stonden op kleine bedjes doorgefroese rotte mest.

Er is gezaaid op 20 januari 1967. De planten zijn opgekweekt in een grote plastic pot, en als flinke plant uitgepoot op 3 maart. De eerste komkommers werden gesneden op 4 april; na de oogst van 22 juli is het gewas opgeruimd. Tot 3 weken voor het beëindigen van de proef is er regelmatig iedere week gesnoeid.

Zijscheuten zijn op één blad ingenomen. De verdere snoei is aan de omstandigheden aangepast. Er zijn geen stamvruchten aangehouden.

's Nachts werd een temperatuur van 20°C aangehouden. Overdag werd de gewenste temperatuur vooral bereikt door minder te luchten; vrijwel alleen wanneer op deze wijze de temperatuur te laag bleef werden de buizen op temperatuur gebracht. De omstandigheden waren dus gunstig voor de zwakker groeiende (vrouwelijke) rassen.

Komkommervirus 2 en spint kwamen niet voor. 't Wit werd iedere week bestreden; er werd weinig hinder van ondervonden.

Het gewas is tot het eind toe gezond gebleven en er zijn nagenoeg geen planten voortijdig afgestorven of verwijderd.

3.2. Vierpolders

De proef was opgezet in 2-voud; per veldje stonden 10 planten. In de proef werden dezelfde rassen opgenomen als in de proef te Loosduinen. Van de rassen KD 35, Kumixa en LS 38 waren onvoldoende planten beschikbaar, ze werden daarom buiten de proef in een randrij uitgeplant. De opbrengst van deze 3 rassen wordt in dit verslag buiten beschouwing gelaten, wel zijn enkele notities gemaakt over de kwaliteit van de komkommer, de groei van het gewas, en ten aanzien van de rassen KD 35 en LS 38 zijn waarnemingen gedaan betreffende de mate van vrouwelijkheid.

De proef stond in een hoog Venlowarenhuis met een kapbreedte van 3.20 m. Per kap stonden 2 rijen planten; de afstand op de rij was 50 cm.

De grond ter plaatse is een zware zavelgrond met van nature een zeer goede groeiacht; er was niet ontsmet of gestoomd. De bemesting voor het planten bestond uit doorgefroese rotte mest en 14 kg

A.S.F. 12-10-18 per are. Er is 2 maal bijgemest met 2 kg zwavelzure

ammoniak per are. De bemesting en het bijmesten vond plaats overeenkomstig het bemestingsadvies van het Proefstation Naaldwijk. Er is gezaaid op 3 mei en geplant op 25 mei. De planten werden niet geënt. Al naar het ras zich daartoe leende zijn stamkommers aangehouden. De eerste oogst viel op 20 juni; de laatste op 15 september. Tot het eind van de teelt is het gewas gezond gebleven op een geringe aantasting van spint na.

3.3. Vleuten I

De proef was opgezet in 2-voud; per veldje stonden 7 planten. Niet opgenomen werden de rassen HO 4294, KD 35, Kumixa en LS 38. Daar onvoldoende planten beschikbaar waren werd van Sarina slechts één veldje uitgeplant; Sporu en Bitspot werden daarentegen in 3-voud opgenomen.

De proef stond in een rolkas met een kapbreedte van 6.20 m. Per kap stonden 4 rijen planten; de plantafstand op de rij was 50 cm. De grond ter plaatse is zavelgrond; de natuurlijke groeikracht van de grond kan normaal worden genoemd. Er is niet ontsmet noch gestoomd. Per are is 0,8 ton oude stalmeest doorgefreesd; bovendien is vóór het planten 5 kg kalkammonsalpeter per are gegeven; op 29 juni zijn de veldjes met te weinig groei bijgemest met $\frac{1}{2}$ kg zwavelzure ammoniak. De gehele proef is 4 keer bijgemest met resp. 2 kg mangaansulfaat, 3 kg, 3,3 kg en nog eens 3,3 kg zwavelzure ammoniak. Er is gezaaid op 6 april, geënt op 21 april en uitgeplant op 9 mei 1967.

Op 9 juni is voor het eerst geoogst; de laatste oogst viel op 18 aug. Door een misverstand zijn aanvankelijk alle stamkommers blijven hangen; hetgeen vooral voor de zwakgroeiende, zeer vruchtbare, vrouwelijke rassen nadelig was. De groei van deze rassen werd te veel geremd, hierdoor is vooral aan deze rassen zeer weinig gesnoeid. Op 19 juni zijn alle komkommers die er gezien de groeikracht van het ras, te veel aan hingen, verwijderd.

Tegen het wit is éénmaal gestoven en 9 maal gespoten met Karathane; tegen luis en spint is éénmaal gerookt met Tedion-rookdoosjes. Er is 3 maal gespoten met Phosdrin en 7 maal met Kelthane. Van genoemde plagen en van witte vlieg werd weinig hinder ondervonden.

3.4. Vleuten II

Ook deze proef was opgezet in 2-voud; per veldje stonden 7 planten. Na overleg met de inzenders werden de rassen Fortuna, KD 35, Nr. 2429 en Stereo niet weer opgenomen.

Door de inzenders werden verder de volgende rassen vervangen: E door Nr. 76 en Nr. 87, M 66-21 door M 66-20 en Pepinex door Pepinex B. Doordat onvoldoende planten beschikbaar waren kon van de volgende rassen maar één veldje worden uitgeplant: Kumixa, Nr. 76, Nr. 87, Sarina en Sporu-lang; van Sporu S daarentegen werden 3 veldjes uitgezet.

De proef stond in een stookwarenhuis met een kapbreedte van 3.20 m.

Per kap stonden 2 rijen; de afstand op de rij was 55 cm. De grond ter plaatse is een vrij zware zavelgrond met een goede groeikracht.

De kas was ontsmet met Iscobrome-AW 10 en gestoomd.

Overeerkomstig het bemestingsadvies van het Proefstation Naaldwijk is er bij het uitplanten niet gemest, wel is over de gehele kas rotte mest doorgefreesd. Er is bijgemest volgens de uitslagen van het bijmestonderzoek: op 30 sept. en 27 oktober is 3 kg zwavelzure ammoniak per are gegeven.

Er is gezaaid op 11 juli; geënt op 25 juli en uitgeplant op 12 aug. Er zijn geen stamkomkommers aangehouden, hierdoor groeiden vele rassen nogal welig, en moest er aanvankelijk vooral bij de gemengd bloeiende rassen nogal wat gesnoeid worden.

Er werd gestookt tot een temperatuur van 18/22°C (nacht/dag).

De eerste komkommers werden gesneden op 28 september; na de snee van 9 november werd het gewas opgeruimd.

Tijdens de teelt werd 2 maal met Karathane gestoven tegen het wit, en tegen spint werd éénmaal gespoten met Kelthane. Bovendien werd 6 maal een gecombineerde bespuiting van Karathane met Kelthane uitgevoerd.

Tegen witte vlieg werd éénmaal gespoten met Dede vap en 2 maal met Phosdrin.

Eénmaal werden Botrytisplekken ingesmeerd met TMTD.

Tabel 1. SAMENVATTING VAN DE KWALITEITSBEOORDELINGEN

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
Bambina	lengte meestal goed, soms iets kort; vorm goed, soms iets geschouderd; hals nog wat variabel; kleur vrij vaak iets licht	lengte goed, hals wat variabel; kleur soms iets licht en wat dof; nog wat onregelmatig geribd	hals variabel, soms wat lang; verder een goede komkommer; het topeinde is soms wat stom	vorm wat variabel; kleur soms iets licht en iets dof
Bitspot	goed; kwaliteit als Sporu	vorm en kleur goed; wel zo lang als Sporu	goed	goede kwaliteit; iets ruwer dan Sporu
Briljant	lengte en vorm meestal goed, maar nog wat variabel; hals soms iets kort; soms iets geschouderd; kleur meestal goed maar soms wat licht	lengte, vorm en kleur goed; hals iets gevuld	hals kort, verder een goede komkommer	hals soms iets kort en dik; kleur iets licht
E	lengte en vorm goed, soms iets kort; goede hals; soms vrij licht van kleur; vrij sterk geribd en gestekeld	lengte en vorm goed; wat licht van kleur	vrij bleek; hals soms iets kort, verder goed	-
EA	-	-	-	soms hals iets lang; kleur vrij licht; vrij scherp
Fortuna	soms vrij kort; hals wat variabel; soms wat donker; tamelijk glad	soms iets kort; vorm goed; vaak wat donker van kleur	lengte en vorm goed, vrij donkergroen en glad, verder goed	-
HD 4294	lengte meestal goed, soms iets kort; korte hals; kleur goed; ietsje "scherper" dan Sporu	soms iets kort; vaak bijna geen hals; kleur goed	-	vaak vrij kort en dik; vorm vrij variabel; vrij ruw
KD 35	vrij korte komkommer, vaak wat getailleerd; hals soms vrij lang; lichtgroen en vaak wat dof; vrij scherp	te kort; vorm goed; hals wat variabel; kleur meestal goed, soms wat dof; weinig geribd, vrij scherp	-	-
Kosura ("veel")	vrij lang; hals dun en te lang; kleur meestal goed, soms iets bleek, punten niet altijd voldoende volgroeid	erg lang en dun; lange dunne hals; kleur wat licht	vrij lang, lange hals, kleur goed	een slanke vrucht; hals vrij lang; kleur iets licht

Toelichting: Onder kwaliteit wordt hier verstaan het uiterlijk van de geogste komkommers

Tabel 1 (vervolg)

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
Kumixa	een lange vrucht; hals lang en dun; kleur goed, soms iets te licht	soms nogal lang en vaak wat dun; lange dunne hals; kleur wat licht	-	iets dun; lange hals; kleur goed
LS 38	een vrij korte vrucht, vorm verder goed; vrij "scherp"	iets kort; vorm goed; kleur wat licht en wat dof; weinig geribd maar vrij "scherp"	-	een betrekkelijk korte, dikke, zware vrucht met een lange hals; kleur matig; vrij scherp
M 66-19	lengte meestal goed maar vorm nogal variabel, soms sterk geschouderd, soms vrij buikig, het steeleind is vaak verdikt; hals vaak erg lang; kleur goed; vaak grof geribd; veel stek	lengte meestal goed, soms iets aan de lange kant; soms nogal buikig; lange dunne hals; kleur goed; scherpe ribben; veel stek	hals te lang; vaak gestreept; veel stek	vrij sterk geribd; veel punten niet volgroeid; vrij geschouderd; kleur licht
M 66-20	-	-	-	een lichte vrucht; vaak te kort; kleur te licht; vaak vrij getailleerd en sterk geribd
M 66-21	vaak te lang; lange hals; aan steeleind vaak verdikt; vorm vrij variabel; soms vrij geschouderd; kleur goed; veel stek	te lang; lange dunne hals; vaak wat buikig; kleur goed; scherpe ribben; veel stek	soms vrij lang, lange hals; vrij gegroefd, veel stek	-
Nr. 1	lengte iets variabel, vaak wat aan de korte kant; de vorm laat soms te wensen over, soms vrij geschouderd; hals wat variabel; kleur soms vrij licht en wat dof; vrij glad	lengte variabel, vaak wat kort; hals vaak vrij gevuld; kleur soms wat licht	hals vrij kort, kleur matig, dof; vrij glad, verder goed	vaak wat kort; vorm goed; vaak wat bleek; vrij glad
Nr. 34 WN	-	-	-	goede vorm en kleur
Nr. 76	-	-	-	vorm goed; soms kleur wat licht
Nr. 80	-	-	-	nogal kort en dik, korte hals; wat variabel
Nr. 87	-	-	-	kleur wat variabel; verder vrij goed
Nr. 383	-	-	-	punt soms niet volgroeid; kleur wat licht; nogal grof geribd en wat ruw

Tabel 1 (vervolg)

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
Nr. 2429	vaak vrij kort; korte hals, vaak iets "buikig"; kleur dof en vaak iets gestreept	lengte variabel, maar vaak vrij kort; hals variabel, maar vaak zeer kort; kleur goed	iets kort; door donkere ribben wat gestreept; dof, vrij veel stek	-
Pepinex	soms vrij lang; vorm variabel; kleur dof en gestreept	vaak te lang en iets buikig; licht van kleur en iets dof	lengte variabel, soms zeer lang; nogal gestreept; doffe waslaag, verder goed	-
Pepinex B	-	-	-	lengte en vorm goed; wat dof van kleur; nogal sterke ribben die opvallen door donkere kleur
Pin-up	vaak te kort; soms geschouderd; hals vaak kort; nogal donker van kleur	vaak te kort; hals zeer kort, daardoor minder mooie vorm; kleur goed	een korte vrucht, iets geschouderd, vrij donker van kleur; verder goed	vrucht vrij kort en dik; vaak vrijwel geen hals
Sarina	soms iets kort; hals nog wat variabel; kleur meestal goed maar wat variabel	lengte goed, soms iets te lang; dunne soms wat lange spitse hals; kleur goed; grove ribben, weinig stekels	goede komkommers, hals soms iets lang	hals iets lang; kleur soms iets licht
Sporu	goed	goed	goed	goed
Sporu-lang	staat kwalitatief zeer dicht bij Sporu; meestal iets langer en zwaarder dan Sporu	vorm en kleur goed; iets langer dan Sporu	goed; hals soms iets korter dan van Sporu	goed
Sporu S	goed	goed	goed, lijkt iets langer dan Sporu	goed
Stereo	soms iets kort; hals soms vrij lang; kleur goed	iets te kort, dunne vrij lange hals, aan het steel-eind vaak wat verdikt, kleur goed	hals iets lang; vrij scherp, veel stekpunten	-
Tetra	goede lengte en kleur, staat kwalitatief dicht bij Sporu; weinig gestekeld; vrij sterk geribd	lengte goed; hals soms wat kort; kleur soms iets licht; wat onregelmatig geribd, niet gestekeld	goed; een vrij lange vrucht	goede kwaliteit; iets grover geribd dan Sporu
Toska	soms iets kort; steeleinde vaak wat verdikt; kleur goed, soms iets dof	soms iets kort, hals wat variabel; kleur goed	vorm en kleur goed; hals variabel	vrucht iets kort, hals wat variabel; kleur soms iets licht

Tabel 2. SAMENVATTING VAN DE BFOORDELINGEN VAN HET GEWAS

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
Bambina	zeer kort-geleed gewas; zijscheutontwikkeling traag; herstellingsvermogen matig	groei­kracht matig; kort- geleed gewas	groei­kracht zeer matig; kort-geleed gewas; zij- scheuten ontwikkelen zich traag; herstel matig	groei­kracht vrij goed; zij- scheuten komen traag tot ontwikkeling
Bitspot	herstellingsvermogen goed	groei­kracht goed	groei­kracht goed, misschien iets sterker dan Sporu	groei­kracht goed
Briljant	herstellingsvermogen rede- lijk	groei­kracht goed	groei­kracht vrij goed; her- stelt zich matig	groei­kracht goed
E	een open gewas; groot, bleek en wat slap blad; herstellingsvermogen vrij goed	groei­kracht matig	groei­kracht matig; grote, lichtgroene bladeren; her- stellingsvermogen vrij goed	-
EA	-	-	-	groei­kracht vrij goed; her- stel vrij goed
Fortuna	een vrij zwaar, donker- groen gewas; vrij klein blad; herstellingsvermogen vrij goed	groei­kracht vrij goed; her- stelt zich matig	groei­kracht vrij goed; her- stelt zich matig	-
HO 4294	herstellingsvermogen matig	groei­kracht matig	-	groei­kracht goed; herstel matig
KD 35	kort geleed gewas; zij- scheutontwikkeling matig; herstellingsvermogen zeer matig	groei­kracht zeer matig; kort-geleed gewas	-	-
Kosura	groei­matig; blad wat licht van kleur; herstellings- vermogen goed; stevige scheuten	groei­kracht vrij goed	groei­kracht goed; herstel goed	groei­kracht goed
Kumixa	blad wat licht van kleur; herstellingsvermogen goed	groei­kracht goed	-	groei­kracht goed
ES 38	groei vrij zwak, kort- geleed gewas; herstellings- vermogen zeer matig	groei­kracht zeer matig; kort-geleed gewas	-	groei­kracht redelijk, her- stelt zich matig
M 66-19	zeer vol gewas; blad licht- groen; zeer goed groeiher- stel	groei­kracht goed, maar ge- was veel te vol	groei­kracht goed; gewas erg vol; te veel snoeiwerk	groei­kracht goed; te vol gewas
M 66-20	-	-	-	groei­kracht vrij goed; gewas te vol; te veel blad

Tabel 2 (vervolg)

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
M 66-21	zeer vol gewas; blad bleek; zeer goed herstellingsvermogen	groei kracht goed	groei kracht goed; gewas erg vol; te veel snoeiwerk	-
Nr. 1	gewas wat lichtgroen; herstellingsvermogen vrij goed	groei kracht vrij goed	groei kracht goed, wat sterker dan Sporu	groei kracht goed
34 WN	-	-	-	groei kracht goed, zeker zo goed als Sporu
Nr. 76	-	-	-	groei kracht redelijk
Nr. 80	-	-	-	groei kracht goed
Nr. 87	-	-	-	groei kracht goed
Nr. 383	-	-	-	groei kracht goed
Nr. 2429	herstellingsvermogen redelijk	groei kracht vrij goed	groei kracht goed, wat sterker dan Sporu	-
Pepinex	mooi gewas; herstellingsvermogen goed	groei kracht matig	groei kracht zeer matig	-
Pepinex B	-	-	-	groei kracht vrij goed
Pin-up	vrij ruim gewas; herstellingsvermogen redelijk	groei kracht vrij goed	groei kracht vrij goed; herstelt zich goed	groei kracht goed
Sarina	groei vrij zwak; herstellingsvermogen matig	groei kracht matig; kortgeleed gewas	groei kracht zeer matig; herstelt zich matig	groei kracht redelijk; herstelt zich wat traag
Sporu	herstellingsvermogen goed	groei kracht goed	groei kracht goed	groei kracht goed
Sporu-lang	herstellingsvermogen goed	groei kracht goed	groei kracht zeker zo goed als Sporu	groei kracht goed
Sporu S	herstellingsvermogen zeker zo goed als Sporu	groei kracht goed	groei kracht zeker zo goed als Sporu; herstelt zich goed	groei kracht goed
Stereo	kort-geleed gewas; zij scheutontwikkeling wat traag; herstellingsvermogen redelijk	groei kracht redelijk; gewas nogal kort-geleed	groei kracht vrij goed; kortgeleed gewas; zij scheuten komen wat traag door	-
Tetra	groei vrij rustig; een open gewas; herstellingsvermogen matig	groei kracht vrij goed	groei kracht goed; groei vrij zwak; een open gewas, herstelt zich matig	groei kracht vrij goed
Toska	blad klein en vrij donker; herstellingsvermogen redelijk; scheuten vrij dun	groei kracht redelijk	groei kracht matig	groei kracht goed

Tabel 3. DE VROUWELIJKHEID 1)

	<u>Loosduinen</u>	<u>Vierpolders</u>	<u>Vleuten I</u>	<u>Vleuten II</u>
Bambina	geen	geen	geen	geen (1 afwijkende plant)
E	geen	geen	tot 5 ^e oksel	-
EA	-	-	-	tot 6 ^e oksel
Fortuna	tot 10 ^e oksel	tot 9 ^e oksel	tot 12 ^e oksel	-
KD 35	geen	>15 ^e oksel, heterogeen	-	-
Kosura	>15 ^e oksel	>15 ^e oksel, heterogeen	>15 ^e oksel	>15 ^e oksel
LS 38	geen	geen	-	geen
M 66-19	tot 5 ^e oksel	tot 7 ^e oksel	geen	tot 11 ^e oksel
M 66-20	-	-	-	één derde van de planten had rond het 7 ^e oksel een bloempje
M 66-21	tot 5 ^e oksel	tot 8 ^e oksel	tot 7 ^e oksel	-
Nr. 1	tot 10 ^e oksel	>15 ^e oksel, heterogeen	tot 10 ^e oksel, heterogeen	tot 10 ^e oksel
Nr. 76	-	-	-	tot 9 ^e oksel
Nr. 80	-	-	-	de helft van de planten had tussen het 1 ^e en 7 ^e oksel 1 of 2 mannelijke klisters
Nr. 87	-	-	-	>15 ^e oksel, zeer heterogeen
Nr. 383	-	-	-	geen (een derde van de planten had rond het 3 ^e oksel 1 bloempje)
Nr. 2429	tot 10 ^e oksel	tot 9 ^e oksel	tot 11 ^e oksel, heterogeen	-
Pepinex	tot 4 ^e oksel	tot 8 ^e oksel	tot 4 ^e oksel	-
Pepinex B	-	-	-	geen (de helft van de planten had rond het 6 ^e oksel één mannelijk bloempje)
Pin-up	tot 5 ^e oksel	tot 7 ^e oksel	tot 10 ^e oksel	tot 10 ^e oksel
Sarina	geen	geen (1 afwijkende plant)	geen	geen
Toska	tot 12 ^e oksel	tot 11 ^e oksel	tot 11 ^e oksel	tot 10 ^e oksel

Toelichting. In deze tabel zijn alleen die rassen opgenomen die als (overwegend) vrouwelijk waren ingezonden. De waarnemingen zijn verricht tot aan het 15^e bladoksel; wanneer tenminste tot aan het 15^e bladoksel mannelijke bloemen zijn gevonden is dit aangegeven met: >15^e oksel. "Heterogeen" wil zeggen dat sommige planten duidelijk minder mannelijke bloemen vertoonden.

Tabel 4. PRODUKTIVITEIT

Ras	Loosduinen		Vierpolders		Vleuten I		Vleuten II.	
	aantal	gewicht	aantal	gewicht	aantal	gewicht	aantal	gewicht
Bambina	403	202	209	133,9	160	97,5	61	27,2
	421	209	205	139,1	146	101,6	79	35,1
Bitspot	451	236	185	128,8	145	92,3	48	22,8
			215	145,6	126	75,2	84	38,6
					119	74,2		
Briljant	394	229	221	145,3	164	103,1	58	27,0
	450	231	209	143,9	141	91,3	63	27,3
E	320	172	175	117,5	149	98,5		
	377	174	183	116,4	141	88,2		
EA							61	30,1
							58	27,6
Fortuna	477	274	213	128,5	145	86,8		
	398	192	298	180,5	163	102,5		
HO 4294	365	253	216	160,6			57	26,4
	373	224	192	135,1			67	31,2
KD 35	346	180	228	158,2				
	325	183						
Kosura	430	243	174	112,9	140	87,8	53	22,9
	444	220	209	139,0	119	73,9	45	21,3
Kumixa	445	242	172	114,6			53	24,3
	432	274	163	114,0				
LS 38	372	217	169	114,4			55	28,1
	318	164					60	29,8
M 66-19	301	196	136	99,7	94	59,3	24	10,7
	276	192	102	76,3	69	41,3	37	16,6
M 66-20							48	19,9
							23	9,1
M 66-21	295	203	99	78,0	105	70,0		
	258	158	114	84,5	115	78,3		
Nr. 1	475	249	152	97,4	143	86,7	52	23,8
	434	215	202	135,1	150	89,5	48	20,6
Nr. 34 WK							62	26,1
							60	25,9

Tabel 4 (vervolg)

Ras	Loosduinen		Vierpolders		Vleuten I		Vleuten II	
	aantal	gewicht	aantal	gewicht	aantal	gewicht	aantal	gewicht
Nr. 76							49	23,0
Nr. 80							48	21,5
							55	24,1
Nr. 87							54	25,6
Nr. 383							56	26,9
							52	23,3
Nr. 2429	428	230	222	154,4	163	101,9		
	403	211	208	146,2	136	82,6		
Pepinex	462	243	207	134,5	132	83,6		
	381	185	214	143,2	145	85,6		
Pepinex B							71	30,3
							62	26,1
Pin-up	401	223	218	149,6	165	104,9	55	25,4
	328	228	209	136,1	181	130,5	67	30,1
Sarina	363	185	237	151,4	151	92,4	61	25,4
	426	194	226	143,4				
Sporu	438	264	183	124,0	129	87,1	66	30,4
	412	236	203	138,5	133	87,2	58	26,0
			198	134,7	125	75,3		
Sporu-lang	433	267	226	154,2	128	81,1	51	24,1
	414	246	196	132,6	124	84,8		
Sporu S	455	266	252	192,7	123	78,3	61	27,4
	436	247	207	129,6	144	100,2	57	24,9
							54	23,2
Stereo	400	211	217	132,8	141	87,6		
	459	250	257	163,7	153	94,6		
Tetra	423	233	185	127,9	127	79,7	46	22,1
	387	190	197	143,2	122	90,0	57	25,7
Toska	496	261	229	143,9	166	99,8	56	24,7
	370	228	257	167,8	142	97,7	58	25,2

Toelichting bij tabel 4

Aan de hier gegeven cijfers kan slechts een beperkte betekenis worden toegekend o.a. omdat in deze proef voornamelijk nieuwe rassen waren opgenomen waarvan nog niet voldoende bekend was hoe ze geteeld moeten worden om tot een hoge produktie te komen. Dit geldt vooral ten aanzien van de vraag hoeveel stamkomkommers bij een ras kunnen worden aangehouden en hoe een ras gesnoeid moet worden. In de hier gegeven cijfers zijn niet meegeteld de kromme komkommers, de steekpunten enz.

CONCLUSIE

Gezien de verkregen resultaten menen wij dat voor verdere beproeving in aanmerking komen de gemengd bloeiende rassen Briljant, 34 WN en Tetra; en de vrouwelijk bloeiende rassen Bambina, Pepinex B en Sarina. Het als vrouwelijk ingezonden ras Toska schoot te kort in de mate van vrouwelijkheid maar bezit overigens zodanig eigenschappen dat dit ras voor verdere proeven kan worden aanbevolen. De door de proefnemers toegevoegde (gemengd bloeiende) rassen Bitspot, Sporu lang en Sporu S vertoonden, wat betreft hun gebruikswaarde, zeer veel overeenkomst met het standaardras Sporu.